

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 326 בס"ד ערש"ק פר' ויקרא ו' אדר ב' תשס"ח

פצוצים וקריים

ויקרא אל משה (א, א') בהקדמה א' ועירא אלופו של עולם, מקום גדולתו שם ענותנותו להגביה שפלים ורחמי על כל מעשיו ית"ש להורותם את הדרך להקריבם לה', כמו מלמד תינוקות אשר מורה את הקטנים יגדלו ויגדיל תורה ויאדיר. (תורת יחיאל)

ויקרא אל משה (א, א') אלף ועירא רמז מה שדחו"ל מי שדעתו שפלה מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקרבנות כולם שנאמר זבחי אלקים רוח נשברה (סנהדרין מג) ע"כ קודם פרשת הקרבנות מקדים אלף ועירא הוא מכריע את כולם. (תורת יחיאל)

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו וגו' (א, א') תוה"ק הקדימה את משה לשמו של השי"ת כי בכל מקום אשר הולכים על פי תורה הם נוסעים על פי ה' כי אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד, וכיון דקוב"ה אורייתא וישראל חד ע"כ הקדים משה לקיים על ידו דברי הנביא (מלאכי ג) זכרו תורת משה. (מתוך תורת יחיאל)

אדם כי יקריב מכם וגו' (א, ב') 'מכם' הקרבה עצמית והכנעת הלב היא עיקר הקרבן לה' ומהאי טעמא צויתי מן הבהמה ולא חיה לפי שהבהמה נכנעת והחיה אינה נכנעת וכן כתיב זבחי אלקים רוח נשברה וגו'. (תפארת יחזקאל)

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א, ב') דרשו חז"ל מכם ולא כולכם בכס חלקתי ולא באומות, נ"ל הרמז שאדם יקריב עצמו להקוב"ה בעובדות כשרים שהן קרבן ושלא תהא מדרגת כולכם שוה בסגנון אחד רק חלוק בשני גוונין דהיינו אחד מתקן באכילתו ואחד בסיגופו. (נעם אלימלך)

והפשיט את העולה ונתח אותה לנתחיה (א, ו') אם רוצה האדם להפשיט מעל עצמו את הגאווה העלולה להתעורר בקרבו בחשבו שכבר הירבה והגדיל לעשות, העצה לכך ונתח אותה לנתחיה ונתח את מעלותיו ויעיין בהם היטב כי אז יווכח לראות שאין לו במה להתגאות. (המניד מולוששוב ויע"א)

ושחט אותו על ירך המזבח צפונה לפני ה' (א, יא') י"ל ושחט אותו את היצה"ר על ירך המזבח פירוש בשעת אותו מעשה, פן תאמר צפון הוא ממנו תדע שהוא לפני השי"ת יודע הכל. (ספרים)

כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה לה' (ב, יא') שאור הוא מחמיץ ומגביה העיסה רומז על גיאווה, היינו לראות שלא יהיה בתוכו שמץ גדלות ח"ו כי מזה יתרחקו מה'. דבש הוא מתוק ורומז לתאוה להתרחק מגדלות ומתאוות כי הוא פוסל העבודה לה'. (אמרות קודש להרה"ק מקאברין)

וכל קרבן מנחתך כמלח תמלח (ב, יג') בטבעיות המלח יש דבר והפוכו אש וחמימות ותולדות המים ואמרו חכמי הקבלה שהוא מכון כנגד מדת הדין ומדת הרחמים, על כן נקרא "ברית אלקים" כי בהקרבה זו כורתים ברית עם ה' להשליטו על כל ההפקים להראות כי בני ישראל מאמינים שכל הנעשה בעולם הם מה' אחד ובלעדיו אין אלקים. (כלי יקר)

זאת תורת העולה (ו, ב') במדרש: שאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קיסמא אימתי בן דוד בא אמר להם זאת תורת העולה, יבואר ע"פ מדרש תנחומא זה שאמר הכתוב היטיבה בריצונך את ציון וכו' אז תחפון זבחי צדק עולה וכליל. ורצה לומר דקריאת הפרשה זאת תורת העולה נחשב כהקרבה וזוה נזכה לגאולה ובנין בית המקדש. (מתוך תפארת יחזקאל)

ולבש הכהן מדו בד (ו, ג') אדם הנכנס בעבודתו יתב"ש נקרא כהן, ילבש עצמו מדו בד פרש"י מדו כמדתו פי' רמז לנגד מדתו הרע שיש בו באדם שיתאמץ מאד לעשות היפך מדה זאת למשל אם יש בו מדת גאווה ישפיל עצמו בתכלית ההשפלות ואז יתקן המדות שבו. (נעם אלימלך)

שיחת הרא"ש ז"ל א"א פרישת אורא תשל"א נכתב ע"י א.א.

עם כל זה הם שני דברים נפרדים, ובשום אופן הבהמה והאדון אינם אחד. כך הוא באדם, הגוף הוא כמו הבהמה, ויש שכל שמנהיגו, והשכל המנהיג את הגוף הוא דבר נפרד מן הגוף. ההבדל היחיד בין האדם לבהמה היא הבחירה, לבהמה אין בחירה ולכן היא נשארת בהמה, ולאדם יש בחירה. ומהי הבחירה? שהשכל יראה לו שהוא בהמה, ונבדל ממנה ע"י כח הדיבור היינו התפילה "לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי", ואז הוא בחינת "אדם".

למטרה זו ניתן לאדם כח הבחירה, בשביל שהשכל יראה לו שהוא בהמה, ולא בשביל שיראה לו שהוא אדם. כי באם השכל מראה לו את גדלותו, נמצא שאינו תחת השכל כבהמה אצל האדם - אלא להיפך, הוא לוקח את השכל בשביל עצמו, ובמקום שיכיר שהגוף הוא נפרד מן השכל ואינו אלא בהמה, הוא סובר שהוא והשכל חד הם. והוא זה שחושב, והוא מדבר, והוא מבין וכדו'. ובמקום שידע שאינו אלא גוף, הוא סובר שהוא בבחינת "שכל", ואז הוא יותר גרוע מבהמה. כי אותו עשו בבחינת "אדם" בשביל שיבין שהוא בהמה, ולא בכדי שיקח את השכל לעצמו. ועל זה הוכיח ישעיהו הנביא את ישראל, "ידע שור קונוהו וחמור אבוס בעליו", כלומר הבהמות יודעים שאין להם מציאות, אבל "עמי לא ידע" שאינם אלא בהמה, ו"ישראל לא התבונן" על הבהמה והאדון להבין מזה שגם הם בבחינה זו, וכמו שיש אדון ובהמה כך יש שכל ואדם.

ובשביל להגיע להכרה זו הרבש"ע אומר "וידבר אלקים אל משה אני ה'". הרבש"ע מבקש מהאדם שיכיר את בחינתו, ותמיד יהיה לו הכנעה. רק הבהמיות לא מרשה, כי האדם רוצה להיות גדול, ולכן יש דין כדי שיכנע,

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. "אלוקים" הוא דין, כמו "בראשית ברא אלקים", שהקב"ה ברא את העולם במידת הדין. ופירש רש"י: דיבר אתו קשות, והיינו שהרבש"ע דיבר אל משה ותבע ממנו דין. כי מאותם אנשים שמוסרים את עצמם אליו, הרבש"ע רוצה שילכו באותו מהלך שהוא הולך. וכמו שהוא ברא את הבריאה שלו בדין, כך הם צריכים ללכת בדין. וזהו "וידבר אלקים אל משה", אל אותם צדיקים שהולכים בדין, ויאמר אליו אני ה', רחמים. כלומר, תדעו שאותה בחינה של דין צריכה להיגמר ברחמים, "אני ה'".

כל הבריאה כולה היא דין, ואדם אפילו כשמגיע למדרגה הכי גבוהה הוא רואה שכל העולם כולו הוא רק דין. ולמה, מפני שאין הכנעה בעולם, וממילא הכל דין. ואז הוא הולך עם הבנ"א שמחפשים להכיר את עצמם, ומחפשים להכיר אותו, והם מוצאים את הדרך של הדין "וידבר אלקים אל משה", והיינו שהם מגיעים להכנעה.

התכלית של האדם היא להגיע להכנעה, אבל זה מאד קשה, ולכן אף אחד לא רוצה להגיע להכנעה. האדם הוא גוף, והגוף צריך להיות כמו הבהמה, וזו היא התכלית והישועה שלו, "אדם ובהמה - תושיע". והמכוון בזה, כי הבהמה יש לה אדון שמפעיל אותה, ומנהיג אותה, ודואג לכל צרכיה. ומכיון שהכל נפעל מכח האדון אין לה מציאות עצמית שתרגיש שהיא עשתה משהו, הרי האדון מנהיגה. וכשהיא נותנת חלב אינה מרגישה שמגיע לה משהו. אדרבא, לבהמה יש עוד טובה מזה שחולבים אותה. והנה כדוגמת הבהמה והאדון יש באדם. האדם הוא גוף, ויש לו שכל שמנהיגו. וכמו הבהמה והאדון, שלמרות שהיא מונהגת על ידו ובאמצעותה הוא פועל ויוצר,

שאת הבנים הגדולים אוהבת פחות, ומתרגזת עליהם וכדו'. רק מה, ילד קטן מעורר באמא שלו תענוג כמו שהבהמה מעוררת תענוג באדון, ואנו מרמים את עצמנו וקוראים לתענוג הזה אהבה. אך האהבה הזו היא שקר ודמיון, הכל מסתובב סביב הנאה העצמית. ובזה אנו מרמים את עצמנו.

ולכן אנו הולכים מן העולם ושוב חוזרים אליו. הכל בגלל שאין לנו הכנעה. ובאם אין הכנעה יש מסך המבדיל ביני לבין "אני ה'". כי הרי "אני ה'", אני הוא המרחם ולא אתה פועל את הרחמים. וממילא הדין והרחמים הם לא המשך אחד. כי מכיון שאינו הולך עם עצמו במידת הדין, אין כאן דין שעל ידו יגיע לרחמים כמו שהיה בראשית הבריאה "ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים", ולא מתקיים הפסוק "וידבר אלקים... ויאמר אליו אני ה'". וזו היתה בחינת רבי עקיבא, שסרקו את בשרו במסרקות של ברזל ויצאה נשמתו באחד, והיינו שמתוך הדין הגיע לשלימות היחוד, והרחמים היו המשך ותוצאה של הדין,

וזו היא תכלית עבודת האדם בעולם, שכל אחד יכיר את עצמו וידע את בחינתו (שזה הוא דין), ואז הרבש"ע מתגלה אליו. כי לאלו שרוצים לעבוד אותו הרבש"ע מתגלה, כמו שנאמר בהמשך "ושמי ה' לא נודעתי להם", ופירש רש"י: לא 'הודעתי' אין כתיב כאן, אלא לא 'נודעתי', לא ניכרתי להם במדה אמיתית שעליה נקרא שמי ה' - נאמן לאמת דברי, שהרי הבטחתי ולא קיימתי. והיינו שהרבש"ע אינו מתגלה תחילה בשם הוי' שהוא רחמים, רק להיפך, דין, בכדי שיהיה לאדם הכנעה יותר חזקה, עד שיגיע להתגלות הרחמים. כמו שנאמר בסמוך "וגם הקימותי את בריתי אתם... וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם ואזכור את בריתי", ופירש רש"י: כמו שהעבתי והעמדתי

וכשהיה הכנעה יכירו את הרחמים, ואז יהיה "אני ה'". אולם ההכנעה צריכה להיות לא לפני הסיבה ח"ו אלא לפני מסובב הסיבות, "אני ה'". העולם חושבים על הצדיק, על הרבי, שהוא המושיע. לא הרבי ולא הצדיק יכולים להושיע. כפי שרואים שהרבש"ע דיבר קשות עם משה ש"אני ה'", אני הוא זה שנותן את הרחמים, לא אחר. לכן אף אחד לא יכול להתגאות שהוא השיג את הרחמים, כי אני ה'. אלא מה, "אני ה'" הוא נעלם, וצריך עבודה בכדי להשיגו, וצריך לחיות בתחושה של סכנה הכי גדולה שבכל נשימה ונשימה הוא בסכנה שלא יפסיק להכיר את הרחמים.

וזה הוא תפקיד האדם בעולמו. אם הוא רוצה לדעת שאינו יותר מאשר אדם, ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל, ולהיות כמו הבהמה שנותנת חלב ולא מרגישה כלל שנותנת, עליו להתייגע ולהתאזר בעוון, כי לא כל כך מהר יגיע למצב הזה שירגיש שכל נשימה הוא עומד בסכנה. והרי כל נשימה היא בריאה חדשה. הבהמה בשעה שנותנת את החלב אינה מרגישה כלל שנותנת, היא רק מרגישה את התענוג שהיא מתפנקת לפני האדון כגמול עלי אמו וכך הוא גם האדם, גם לו יש תענוג. אולם כל התענוג הזה אינו אלא אהבה עצמית.

הייתי פעם בכפר ושאלתי את בעל הפרות: כשאתה הולך לתת אוכל לבהמה והיא מרגישה שזה טעים האם יש לך הנאה מזה, ואמר לי שיש לו תענוג כמו שאמא נהנית שהבן מתפנק אצלה, כי כך גם הבהמה מתפנקת אצלו. לאמיתו של דבר, גם התענוג שיש לאדון מן הבהמה, וגם התענוג שיש לאמא מבנה, שניהם הוא דבר אחד - התענוג מעצמו. למה האדון אוהב את הבהמה, בגלל ששילם עבודה ובגלל שמוציא ממנה כסף. וכמו כן האם לא אוהבת את בנה, הוא פשוט גורם לה סיפוק, והראיה

המשך מעמ' קודם

שהאדם אינו מכיר את עצמו והוא לא בהכנעה, הוא חי את המציאות המדומה שלו, ואינו חש איפה הוא נמצא. כשהגיע החווה מלובלין לרבי אלימלך מלינסק שאל אותו מי הוא היהודי הגרוע ביותר בעירך? חשב ה"חווה" וענה: שואב המים הוא הגרוע ביותר, ולא נתן לו רבי אלימלך לראות את פניו, עד שתפס את עצמו וזעק: אני הוא הגרוע מכולם. רק כשאדם מכיר את עצמו הוא מרגיש ש"אנוכי תולעת ולא איש" ולא אחר, והוא חי בפחד מן הסכנה התמידית בה הוא שרוי.

את הברית יש עלי לקיים, לפיכך שמעתי את נאקת בני ישראל הנואקים. והיינו שרק לאחר שסבלו וזעקו אז היתה התגלות הרחמים. וביאור הפסוק "וגם הקימותי את בריתי לתת להם את ארץ כנען" הוא, שכאשר האדם מתחיל לעבוד על עצמו, הרבש"ע מכניסו בתחילה לבחינת "כנען", שהיא טומאה פחותה ממצרים, עד שמתרגל בעבודה זו, ומגיע לבחינת "ארץ מגוריהם אשר גרו בה". 'מגור' מלשון פחד, כמו "לא תגורו מפני איש". והיינו שכבר מכיר שהוא בסכנה, והוא חי בפחד מתמיד מהטומאה של ארץ כנען. כי כל זמן

פנינים יקרים

ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים (ד' ו') כל אדם יש לו ענינים שהיצה"ר מפילו בהם ומסיתו, אבל צריך להיות שבכל פעם יפשוט את הבגידות האלו שנפל בהם היינו שיתקנם, ולבש בגדים אחרים שיקח עצמו לתקן בגידות אחרות ולא שיהי' תמיד מחזיק באותן הבגידות. (אמרות משה לזרה"ק מקאברין)

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (ו' ו') הרמ"ק קבל מפי אליהו לבטל מחשבה זרה לומר פסוק אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. אפשר לפי זה לפרש הפסוק וכי יזיד איש היצה"ר על רעהו היצר טוב שהם יחדיו בלבו של אדם להרגו בערמה במחשבת ערמימות וכי יזבח אז מעם מזבחי תקחנו למות דהיינו הסגולה לומר הפסוק אש תמיד וכו' כנ"ל.

אם על תודה יקריבנו (י"ב ו') במדרש כל הקרבנות בטלין וקרבן תודה אינו בטל, מי שזכה שמימיו לא חטא אפילו בשוגג ואינו צריך להביא שום קרבן הרי כל הקרבנות בטלין לגבי, על זה מחויב להודות להש"ת ולהביא קרבן תודה, על אשר שמר עליו יתב"ש מלהכשל, ונמצא שכל הקרבנות בטלין ומשום כך קרבן תודה אינו בטל.

שהשמחה במעונם

הר"ר יצחק טוקצ'נסקי ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר יחיאל טוקצ'נסקי ומשפ' להולדת הבת
הר"ר בני כץ ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אלימלך וסרמן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אברהם כץ ומשפ' להולדת הבת
הר"ר שלמה מן ומשפ' לנישואי הבת
הבה"ח ישי ישראל לנישואיו

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' ערני 3
02 - 5829688
02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

